

www.libtool.com.cn

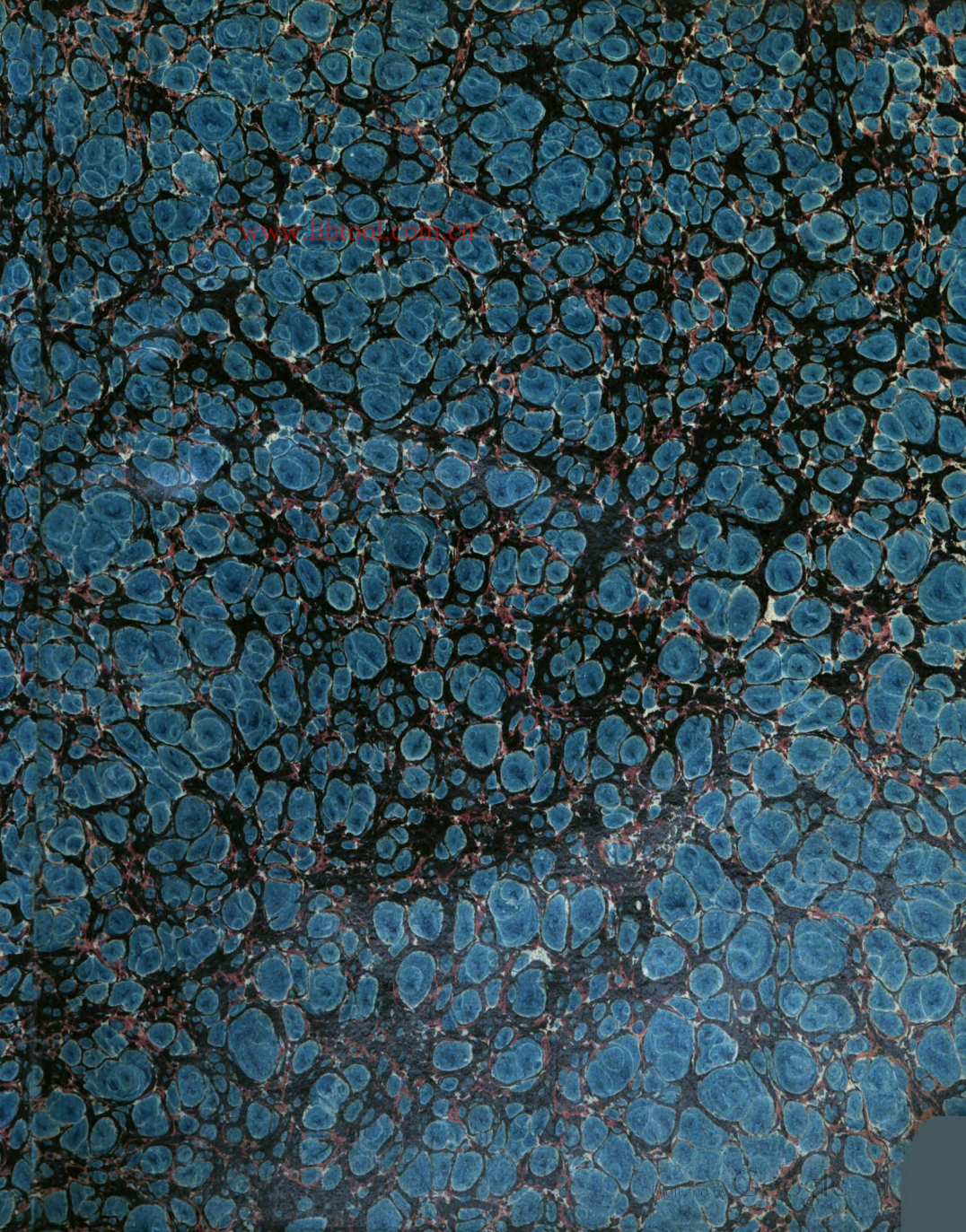

UNI

GENT

3. 1. 1873. 2911 p 12.

www.libtool.com.cn

18309

100. Van Waet.

SCHIEDAMS

Rood Roosjens

S P E L,

Van

David ende Goliath,

Op de Wraghe:

*Wat eer den PRINS behoort, die syn vyands bestrede,
het Waep'nen overwon', en braght' ighemscnt' tot vrede.*

TOT ROTTERDAM,

By Matthijs Bastiaensz/ Boeckverkooper op't
Steggher in Josephus: Anno 1619.

www.libtool.com.cn

AEN SYN EXEL^{tie}.

MAVRITIVM;
DEN DOORLVCHTI-
GEN, HOOGH-GHEBORNEN PRINCE
VAN ORANGIEN, Grave van Nassauw, Catzen-
ellenboghe, &c. Marquis vander Vere, ende Vliffin-
gen, Baron van Kuyck, &c. Gouverneur ende Capi-
teyn Generael van Ghelderlandt, Hollandt, Zee-
landt, West-Vriesslandt, Zutphen, Utrecht, en Over-
Yssel, &c. RIDDER vander Ordre des Grootmaght-
ighsten KONING van Groot Brittannien. Gouver-
neur ende Capiteyn Generael van de Gheuniceerde
Provintien, Admirael vander Zee.

Ghenadighe Heere;

DEn twijffelmoedigen Koning Saul,
die wy alhier in ons *Spel* van *David* ende *Go-*
liath, op ons ghemeen Schyedams TOONEELTIEN heb-
ben ghestelt : Overdenckende, wat hy al verschuldicht
was te doen, aen syne Onderzaten ; onder andere reden-
nen aldus spreekt :

Vant het ghemeen en zorgt, maer voor syn zelfs alleen,

Daer een Vorst zorgen moet, voor al dat is ghemeen, &c.

En voorwaer, heeft een Vorst al dat ghemeen is, te ver-
zorgen, hy is inder waarheyt (nae't oude spreekwoort)
den Ioden ghenoechzaam over-ghelevert ; ende heeft
na 't zeggen van *Homerus* met der Griecken *Agamemnon*,
des heele Werelds last op de schouderen gheladen, hier
met Vaderlijke zorge, voor 't ghemeene besten te dra-

A ij gen,

gen, daer met wack're toelichten voor de synen te hebben; nu met beschutten ende beschermen, dan met te bevredighen, ende het morrende Graetw te bestieren, ende inden toom te houden. Daer en is niet meer af, den Prince die de uytstekenste ende meeste des volcx is, in de uytstekenheyt, die hy boven and'ren heeft, met allen dier ghenoech bevolen: Het ootmoedigh stuypen ende neyghen, het lichten der prevytsfer hoeden, ende al het heulche ghegroet, dat tot synder eeren geschiedt; mitgaders den Spleep der beleefder Hovelinghen, die hem ten dienste staen, ende alle ghemac ende chiere zoeken aen te doe. Al dit, hoe schoon het ooc magh wesen, en is noch niet eens te vergelijcken, by al de sware becommeringhen ende angstige vreesen, die hem voorvallende zijn: Ia mochten die in een waegh-schale ooghschijnelijcken jegens den and'ren gheleydt, ende ghewogen worden: het ghemeene Volc, twelc meent dattet met den Vorsten niet dan Boter tot den bodem toe, ende vischjen springh in en is; die zouden dan wel zien, dat hun-lieder ghemacken, jeghens de dagelijcsche qualen, niet eens schaeten moghen houden: Maer wat Belooningh zal den bezorghden Prince doch ghenieten, voor dat hy't ghemeene besten, als syn eyghen ziele te voren staet? ende wat voor eere wert hem doch ghedaen; van syne Ghemeente, daer hy dus zorghvuldigjcken voor is? wat zoud' hem ghedaen worden, hy werd by forme van een Griecx *Asiracismus*, met een *Athenijse* ondancbaerheyt beloont, oft door een Heydens kleyn achten, op syn *Thersites*, pec swart af-gheschildert, ende onwaerdighlijc onteert; Want het is den ghemeen volcke, wat waerdigheyt, hun ooc verwaerdigt wordt, (met verlosgezeyt) al inde handt gheveesten. De last'rende aen-
caepen,

caepen, ende 'tvileynighe achter den rugghe clammen,
 op den Prince daer sy't op verzien hebbē, en is niet wel
 te verhalen; Nu fullense hem met dit belabben, dan met
 gint hekladden, Als dat syn inkomen te groot is, en dat
 hy 'tghemeene profijt in synen pot schraapt; Nu zal hyer
 te veel brageren, *en dan te veel* verteren; Dit zal hy dus
 moeten regieren, en dat zoo bestieren. En al regiert hy,
 ende bestiert hy noch, ende noch zo wel, noch is niet
 te deegh, en vijfviendeel onghевred'; met dit uyt-
 sinnich nucht'ren dollen ghediert', dat niet en weet dan
 te wandancken, en schandelijcken te kallen en te rallen.
 Welcke Godloofse ondancbaerheyt tot synen Prince, de
Reden-rycke Bro:derschap tot Haestrecht, met natte tranen
 vol heeter dancbaerheyt, in allen staten des ghemeenen
 volcx, hebben beweent. 'tHeeft hun lieden daeromme
 goet ghedacht, de *Hollandseke Reden-rycken*, inde Gherst-
 maend lest-leden, onder and're verschillen tot een Vra-
 ghe voor te stellen;

*Wat eer den Prins behoort, die syn vyandt bestrede,
 met Waep'nen overwon', en braght 'tghemeent tot wrede?*

Ende alzo, wy na Reden-rijckers wetten en ghesetten,
 op der voorzeyder voorstellingen het *Schiedams Ponde-*
ken niet en lieten, in ons begraven liggen: maer wacker
 maeften, en na de mate onses gheests op-groeven, ende
 aldaer verтоonden; ende datter verstaen is gheworden,
 dat wy de eere van zo een PRINCE best wisten op te dra-
 gen: Hebben wy ons verstout, en met den eergierigen
Poeten niet gheschaemt, niet dit nieuw opghedolven
Ponderjen, hoe *slecht en recht* dattet ooc is, voor uwe
Prince! *Excell.* te komen verschijnen, u dat van herten op
 te off'ren, ende te verwaerdighen, voor uwen behoer-
 lijcken eygendom. Alzo wy recht uyt ghesproken, nie-

A. ij. mandt.

mandt en weten, onsen D A V I D ghelijcwaerdiger te
wesen, dan u *Edeler Persoon*, die daer hebt als eenen twee-
den David, door 'tgoede beleyd der Krijghs-oeffening,
en bysondere hulp' van God almachtigh, de Spaensche
Goliathen van onse Israelsche halven gheweert, en noch
alle dagen werende zijt: Want om niet ondancbaer te
zijn, van de weldaet die ghy aen ons besteedt; hebben
wy (*o Beschermmer, naest God, der Vereenighder Nederlanden*)
de eere, die wy onsen D A V I D hebben op-ghedicht, u
ooc waerdigh geacht te wesen, en inde zelve forme toe-
gheleyd. Aenvaerd die doch gunstigh nyt onse handen,
en ontfanghtse in waerden; het is u waerdije en eyghen-
dom, die u, voor dese toe-eyghening, al eygen was: ende
weet, dat dese Reden-rijcke vrymoedigheyt, by ons ge-
bruyct, tot gheen ander eynde is ghedaen, dan op hope,
dat de ondancbare herten, die noch in *uwe Princel.* goed-
heyd gehouden zijn, uyt onsen PRINS liegenden David
zouden leeren bevinden, dat sy verplicht ende verschul-
digt zijn, met ons, tot uwer eeren, uyt te roepen:

Lof, prijs en dancbaerheyt, voor al de groot' weldaden.

*Twelc den P R I N C E aller Princen, ende Vader aller
vaderen, u *Princel. Excell.* als een Prince onses ghemeen-
besten, ende Vader des Vaderlands, tot syn Naems eer-
lijcheyd wil gunnen ende verleenen: Amen.

Uwe

ED. ende MOG.

Toe-ghedane Onderzaten
ende

reede BRUEDERSCHAP;

Onder 'twoord:

Aensiet de Ioncheyd.

In Schyëdam den 15 December, 1619.

SCHIEDAMS

Rood Roosjens Spel,

Van

DAVID ende GOLIATH.

Op de Dlaghe,

*Wat eer den Prins behoort, die syn vyand befrede,
met Daep'nen overwon, en bracht 't gemeent tot vrede?*

**Na t eysschen der voorgestelder Caette/
getrocken binnen de palen van licht
hondert Rechenmaten/ uyt gheleef-
waerdigher Historien/ te weten/ de
H. Schriftuere (zijnde een Historie
der historien) uyt het eerste Boec
Samuels/ int 7 Capitel.**

**Oeyndens van t Connelzijn/ Damin ende den
Eyckgrondt, en 'dal Terebinch, is tusschen beiden.**

P E R

PERSONAGIEN

oft

Levendighe Beelden/

www.libtool.com.cn

Die ander Lieden ghedaenten (in schijn van wesen)
aen hebben:

Goliath.

1. Philisteen.

2. Philisteen.

Saul.

Ionathan.

Ifay.

Eliab.

David.

Israëlsche Vrouwel.

't Rood Koosjen.

De Stomme zijn/

De Kinderen Sauls

ende

Goliaths;

met hunlieden

Wapendraghers.

Het Spel begint smorgens met het kriecken
vanden daghe / ende eyndicht des and'ren
daeghs daer aen/ na tontzielen Goliaths met
doelen Davids.

SCHIE.

Rood Roosjens Spel.

Eerste Bedryff.

www.libtool.com.cn

Goliath 1. ende 2. der Philisteen.

Ghy Philisteen's gheslacht/ en wijs beroemde Lieben/
 Die Iuda met my duyst/ het hooft kloecmoedigh bieden:
 Heb ic niet eenen tijd/ van veertigh daghen langh
 In Is'raël sehzic ghejaeght/ end daer ghemaect zo bangh
 Dat 't Legher Sauls liep/ van vreesen ende beven/
 Wt duchten/ dat ick 't al/ zal brenghen om het leven?
 Niet zonder reden ooc: Want waer is doch den man
 Die teghen my op magh/ en met my strijden kan?
 Peen. Niemand die daer leeft/ en is by my te licken:
 De groote Goden zelf/ my zouden moeten wijcken:
 Indien dat myne maght/ en krijghs bevaentheyd
 eens mochte jeghen hum/ zijn in het were gheleyp.
 Crad d'Africaens Mars, en Hercules den stercken
 Met my eens in ghevecht, men zoude wel d'a mercken
 Dat ic haer overtreff, end dat haer broomt' en mijn
 Poch wel zoo veel verscheeld/ als t' Somers sonneschijn
 En 't glink's ren vande Maen/ in s' winters koude nachten.
 Waer was opt yemand ooc/ van zoo vermoghen krachten/
 Diens Pantzier dat alleen/ vijf dupsent Sickel woeght
 Waer vindmen dat een Man / een Spiets' op schond'ren droeght
 Als eenen webers Boom/ daer aen dat is gheslaghen
 Zes hondert Sickels staels? End waer is van syn daghen
 Ghezien/ oft ooc ghehoort/ dat van een Mensch alleen
 Een Koninghs Legher volc/ veld-bluchtigh loopt vooz-heen?
 Ghelyc alst vooz my doet: die d'Israelijche hoopen
 Alleen maer upt ontzagh/ doe by de duyst voozloopen.
 O Goliath! ghy bent gheen Mensch/ maer een God/
 Die meer te weghe brenghet/ dan onsen Astaroth,
 Of d'Ammonijschen Baal, die wonder kan uptrechten:
 Ghy zult/ O grootten Man! hun maken noch tot knechten/
 En worden als een God, noch zelf van hun ghe-eert:
 Want uwe broomigheyd/ al verr' de haer passeert.

Schyodams

En zoo 'tvermaelde stoff/ van d'aerde opgeheben
Woord/ van een stercken wind/ en siel woed voorsz ghebzeben/
En aldus/ en dan zoo/ en dan ginz/ en dan meet/
En na des winds gheblaes/ moet nemen spuen keer:
Recht alsoo ben ic ooc/ een Wind/ die d'Israelijten
Met myn vermoghen kracht/ doe ritslen/ en kan snijten;
Ghy zyter van ghetung/ en hebt het dick ghezien/
Hoe ic hun aerslen doe/ en hoe sy vooz my vlien.
En dat ic nauw 't ghezicht/ zal na den Eycgrondt wenden/
Off dat hier word ghehoort/ 't ghehuyl der loodscher beenden.
Den Donder ijsselhe/ en Blixem die licht blict/
End 'therte vanden mensch/ doet beben/ en verschrict:
En zijn zoo niet ghebeest met hun verbaerlyc wesen;
Als den verblooden hoop/ zal vooz myn aenschijn vresen.
Ep/ armen Israelje! en liebe sober rott/
Met wien ic scheer den ghee/ en schandighlycken spott.
Waer is u teghen stand? end waer blijft u vertrouwen/
De Heere Sebaoth/ van wien ghy veel gaet houwen?
Waer is hy met syn maght? en waer blijft syn ontzett?
Dat u te helpen pleegh/ en vooz misval belett?
Van dit zoo isser af/ myn waerde Philisteenen;
Hun God/ en die slaecht haer/ ic zoudet zeer wel meenen.
Sy/ die zijn maghteloos/ en zijn vooz my zeer bangh/
En hy heeft kracht/ noch maght/ en is ooc vooz my aangh.

Eerste Philisteen.

Ghy Philistenen roem/ en kloecken Man der mannen/
Die met ons lieden hebt/ het krijghen aen ghespamen
Tot Israels verderff: wy zullen vooz u hand/
Den Saul legghen neer/ en al 't Hebzeenwer Land
Ten gronde putten upt/ en vooz verwoeste hegghe
En wilde wilbernis/ verwildert laten legghen:
En al wat manlyc is/ dat zalmen worghen gaen.
Maer 't zoutwelich' gheslacht/ en zal mer niet doot slaen/
Maer leyden met ons me/ tot Slaven en Wapeldieren;
En zullen dienstigh sijn/ in't wercken end 'tschoffieren.

Tweede Philisteen.

Of Leydesman van ons/ Of onser allen Hoof/
Die niet alleen d'Hebreen/ van Kroon en Cer verhoof/
Maer ooc Assyrien 't/ Caldeen, en 't ydri seipen;
Daer dit gheboecht gheslacht/ van Phara seipen

En

Rood Roodjes Spel.

En alzoo verr' als wel den Nijl sin armen streckt/
En zoo wijs als den stroom Euphrates henen treckt/
Zoo werde/en zoo wijs/ wy Philistenen moedigh/
Wel zulken trecken heen/ en maken d'aerde bloedigh:
En dwinghend na ons hand/ en onderwerpen't al
Dat u weerspannigh is/ en teghen ons zijt sal.

Eerste Philisteen.

Ja daer de gulde Sonn' des mozzens komt opbaren/
Tot daerse sabonds daelt/ en gaet int water waren/
Daer zullen wy (het leyd en speeld in myn ghedachte)
Ons' Palen bryeden uit/ en worden groot gheacht.

Tweede Philisteen.

De Goden moghen hun van herten wel verblijden/
En vrolye met ons zyn/ dat is in desen tijden
Ghegheven eenen Man/ in maght/ een God ghelijc/
Die haer de eer vergroot/ en meerden doet ons Rijk.

Goliath.

Ghy Volcken/ ghy zeght waer/ Ic ben ghelijc de Goden/
En kan/ als sy/ een mensch/ tijt sparen ende doden:
Want/ ist niet kracht oft maght/ oft erghens mie te doen/
Ic ben daer in zoo vroom/ en daer toe alzoo hoen/
En zou met Rechus wel/ d'een bergh op d'ander draghen/
En met het Hemelsch Hepr/ een kamp-slagh derben waghen:
Ja/ ic verzekert u/ indien ic raken kon
Om hoogh/ int Blaeuw' ghewelf/ verby de held're Son/
Dat ic het Hemelsch Hepr/ zoud' stooten op der Aerden/
En draepen na myn hand/ den Hemel hoogh van waerden.

Eerste Philisteen.

Groot mogend Dorst/ t'ghebract y aen kracht/ noch aen macht/
Ghy zijt de meeste wel/ van 't menscheijc gheslacht:

Tweede Philisteen.

Van 't Goddelijcke oec/ de daden het betoonen/
Hoe dat myn Heer niet is/ als ander mens personen.

Goliath.

Ghy zultet noch eerst ziet/ wat leker woop een ben/
Wat krachten dat ic heb/ en wat ic weeten kent

Schyedams

Dan al 'tgheen dat ic noch ghebaen heb dooz u ooghen/
 En is maer kinderspel/ en 'cruinste myns vermoghen;
 Dan aen dit Joodsch gheboest/ twee in vrees is/ en vaer.
 Myn groot' vermoghentheyd/ ghy werden zult ghemaer:
 En hebbe tot noch toe/ die in de mouw ghehouden/
 Dan nu zoo raectser upt/ en zultse haest aenschouwen.
 Met dit weeshijdeb' swaerd/ dat zielen zonder tal
 Verwooght heeft en verbaen/ Ic Iuda brengh ten val.
 En met dees' myne Spiets/ grof en swaer van ghewichten/
 Zal ic dooz Sauls Heyr, dooz/ ende weer dooz vichten.
 O / ofter maer toequam/ en dattet moght gheschien/
 Dat 't Israels ghespang ons eens het hooft woud' bien/
 En upt syn Waghen-borght/ op 'tblacke veld doost komen:
 Hoe dapper woud' ic haer/ doen vande dymbel brouen:
 En hoe graegh zoud' ic ooc/ als eenen Wolf verwoed/
 Die hong' righ smackend' is/ na 'tlautwe Schapen bloed
 Hun-lieden grijpen aen/ en hand' len gh'lyc de Schapen
 Die eenen wreedden Wolf/ op 'tbloot veld komt betrapen:
 Dan/ nademael het hert/ in hare schoenen leyd/
 En datter niemand is/ die hem ten Strijd bereyd/
 'Cij segghens my alleen/ oft segghens onse hoopen/
 En datse met den ij/ zyn in haer schelp ghekroopen:
 Zoo zal ic/ zoo ic ben/ tweemalen 'daeghs ghewoon/
 Den strijd hun bieden aen/ met smadenis en hoon.
 Ghy-lieden mooght het volc/ de waep'nen doen aentrecken/
 Ic zal zien/ oft ic haer kan tot den strijd verwecken.

Eerste Philisteen.

Zoo ghy dat brengh't te weegh/ ons gaet te hoogh gheen Zee.

Tweede Philisteen.

De Lijven waep'nen haer/ het herte vecht alree.

Saul.

In dat ic Saul ben/ gheballen in ghebreken/
 Is my de goedheyt Gods heel end' al af gheweken.
 En sint ic Saul heb/ ghewandelt goddeloos/
 Heeft Israel ghehad't veel ongheluc altoos;
 En 'tvolc dat is met my gheballen in de zonden/
 En worden inder daedt/ als ic/ onreyn bevonden.
 Sureyn zoo zyn wy al/ vol misdaupeck' end' vol seyl/
 En hierom zoo heeft God/ ontrecken ons syn heyl.

Rood-Roosjes-Spel.

En wil ons inde hand der Philistenen gheven/
 Die (helas!) zoo't wel schynt/ ons zullen nimen't leven.
 Ach! jammer al te groot. Ach! ondraeghlijke last/
 Die my het hert ontroert/ end in't ghemoed aentast:
 Dat Iuda om het quaed/ dat van ons is bedreven/
 Een volc/ een **godloos volc/** dat quaed is buuten schreven/
 Sal vallen inde hand/ en tot een erf-deel zyn/
 En wy daer upt gheschopt: Ach laep! 't doet my pijn/
 Dat ic/ die'r over ben ghezalvet/ tot een Koningh,
 Met Is'rel laten moet/ myn leven end myn Woningh.
 Ja wel/ het is vergheefs/ ghedaen klacht en gheherm/
 Ten magh doch helpen niet/ ten strect tot gheen bescherm:
 En tgaet my niet wel in/ dat God my heeft verlaten/
 End meer den Philisteen/ als on's lien komt te batene:
 Hy stryd met haer/ ic mercc/ hy vecht met haer/ ic ziet,
 Hy is haer tot een vzeughd/ en ons tot een verdyet.
 Waer't anders/ Goliath waer ons niet toe ghekomen/
 Het on-mensch'lycke mensch/ was't leven jongh benomen/
 Dat tot on's ondergangh dus langhe is ghespaert/
 En tot een gheessel is/ behouden en bewaert.
 En is dit me den eed/ on's Vaders vast ghesworen/
 Dat Is'rel Iuda zou/ in eeuwighepd behoren!
 Neen: Gods Belofte traeght/ end hy is wankelbaer/
 Ghesijc de Menschen zyn/ die'r woord niet komen naer:
 Des wils ic/ nu ick't voel/ dat hy ons gaet versmaden/
 Syn weghen ooc misgaen/ en volghen myn zins paden.
 Maer hoe! wat zegghe ic? God is de oorzaec niet/
 On's quaedhepd oorzaec is/ dat ons dit quaedt gheschiet.
 Neen/neen; Hy isfet doch/ hy zoect al ons verderben/
 En wil ons dooz de hand/ der Philisteen doen sterben:
 Word ic noch niet ghenoech ghequeid van eenen gheest/
 Die my 'tghemoed ontruff/ en 'therte maect bedeeft?
 Moet desen dyeben Krijgh/ my mede komen quellen?
 Ach! ach! Ic ben al-reed' ghenoechzaem inder hellen.
 Ic kan nacht nachte dach/ gheraken tot gheen rust/
 En moet dus mynen Lijb/ dooz bytugghen met onlust..

Schiedams:

Isralijtsche Vrouwen-Klacht.

Op de stem:

Der X. Gheboden.

V Dieners treurt/ o Heer! der heeren/
Du sy haer vind van hulp' ontbloot:
End weet tot niemand niet te keeren/
Dan u/ O! hulper inden noot.

I I.

Och helpt/ och helpt/ 'tzijn helpens tijden/
Des Menschen hulp is voor ons kleen:
Doet ghy gheen hulp' wy moeten't lijden/
Dat kleven ons werd af-gheheen.

I I I.

Het is onf schuld/ wy kennen't garen/
Want/ zoo wy hadden niet mis daen/
Gheen straffen quamen op ons varen/
En wy/ die zouden wel wy gaen.

I I I I.

Op u/ O God/ is ons vertrouwen/
Ghy alleen/ zijt ons Woght en Schilt:
Wilt onf vanden/ ons af-houwen/
End ons u vrede gheven wilt.

'tRood Roosjen.

I Goliath wy zien/ den Tyrān der tyrannen/
Dat Dorsten weed van aert/ verkozten deere Gods.
En datse in ghelue/ verachten alle Mannen/
En op haer macht en kracht/ zoo stijf staen als een roet.
De wispelcurigheyd/ en tweijfelmoe'd ghe zinnen
Die in een godloos Prins zijn inden teghenspoed/
Die zijn in Saul dwaes/ te mercken en te vinnen/
Du hy meent dat hem God/ is schuldigh alle goet.
End een gheloovigh hert/ men speurt in Isrels Wijven,
Die inden grooten noodt/ den Heere roepen an:
Waer hy ic zegghe nu/ (en latet daer hy blijven)
Dat 't wel goet is/ die God in nood aenroepen kan.

Het

Rood Roosjes Spel.
Het tweede Deel.
David.

De Heere Zebaoth, die dooꝝ syn rijk ghenaden/
Aen my bewijzen wil/ veel overgroot welbaden/
Die herc dooꝝ **Samuel** syn Ziender en Propheet/
Die syne weghen kent/ en synen wille weet/
Myn ongherecht persoon/ de minste van myn Broeders/
Die in myns Vaders dienst/ maer ben een van syn Voeders/
Tot koningh zalben doen/ end in myn hand gheseld
De kroone van Iuda, en t Israels gheweld.
Hoe qualijc gingh dit in/ end gatet noch behaghen
Myn Broeders groot en schoon/ myn vrienden end myn magen/
Dat ic/ die niet en ben/ aenzienlyc noch achtbaer/
Derkoren en ghezaelt/ ben/ vooꝝ haer allegaer:
Sy meenden/ God die sou/ vooꝝ seker op haer kycken/
Om dat se moedigh zyn/ en opgheblasen stricken
In kostelycke draght/ van kleedingh en cieraet/
Dat moy vooꝝ het ghezicht der opgheblasen staet.
Maer neen: ten is vooꝝ waer daer gantsch niet in ghelegghen/
De Heer is nergheens min/ dan tot hooghmoed ghenegghen:
Hy groutwelt vande pracht/ end yst van al den gheen/
Die haer/ meer om twelfsaen/ dan vooꝝ de koude kleen.
Wat meendyt dwafen Mensch/ die u zels gaet verhoghen/
Dat ghy de meeste zyt/ en maghtighst van vermoghen/
Om dat ghy zeer upt muyt/ int uytterlyc ghelaet/
En utwen eben-mensch/ int kleedt te boven gaet/
O neen: Wie dat is kleyn in syne eyghen ooghen/
Is by den Heere groot/ end word hoogh op ghetooghen/
Ghelijc ic/ die daer ben/ de inhuyl van ons gheslacht/
Die worde nu van hem/ in Israel groot gheacht:
Och! oftet Saul wist/ dat t rijk op my zal komen/ ni vooꝝ
En dattet syn Gheslacht zal werden afghenomen!
Hy zoude rusten niet/ oft k' was van hys ter doot/
En my te wachten stont/ van hem noch veel aenstoet/
Van my/ O goeden God/ die zult my wel bewaren/
Dat Sauls gramschap niet zal over my heen varen/
End dat de lieve will/ uws Goddelijc beslupt/
Aen my/ u knecht ghedaen/ niet vooꝝ den tijd komt upt/
Och Saul goddeloos! Och Saul vol vooꝝ heden!
Die op den hals Israels haelt straffen der onyeden!

150

Eu

Schiedams

En op ons/ en all' onse gheslachten hebt gherocht
 Dat/ Land/ Zand/ goud end bloed/ sal werden in-ghedocht:
 Ghy/ God/ vergheren Man/ die ic met myn Harpslagghen
 Van Lofzangh/ en van danc/ Gods wetten quam voordraghen.
 Ghy/ God/ verlaten mensch/ die ik met myn Harp van vreughe
 Den boosen gheek upt joegh/ en hebben ded' gheneughd.
 Doet **afstand/ afstand doet/** Ghezalf den/ wilt af keeren
 Van 't goddeloos voorszef/ end wilt Gods wetten leeren.
 Op dattet in Iuda, gheystigh toegaen magh/
 Daer nu/ om uwen twill/ is aenstoot dagh aen dagh.
 Maer Heere, ghy die weet/ wat goet is vooz onse lieden/
 Die zult dit ons gheuel/ hoy' ic/ ten besten deden.
 En dooz al het verbijet/ daer ghy ons me castijdt/
 Onse zaec/ zoo voeren upt/ dat sy ten besten dydt:
 Des ic u heel en al bebele wisse zaken/
 Ghy zult die richten upt/ en tynner tyd goet maken/
 Als't vorderlijcken zal de liebe Zielen zyn.
 Komt daer myn Vader niet? Jay. t'schyn't hy ziet na myn.

Nai.

Komt David/ maect u op/ ghy moet verstrecken verder.

David.

Wel Vader/

Nai.

Zoet my een ander Herder

Die vooz u 't Dee bewaert/ ghy zult na 't Legher gaen/
 Daer uwe broeders zyn/ den Philisteen we'erslaen:
 En draeght haer hier wat haes/ wat eyren/ en wat brooden/
 Met 't ghene datter meer zou moghen zyn van nooden.
 En zeghter/ datser niet en toonen laff noch loom/
 Maer vooz 't gemeene best/ haer best doen/ en zyn broom:
 Gzoets ooc in mynen naem/ en doet dat sy ghebieiden.

David.

Tot u belieste zalt/ Heer Vader/ zoo gheschieden.
 Es dras/ ic in myn plaets/ tot eenen Herder laet/
 Hy is een goed ghezel/ die 't Herderschap verstaet/
 En zal lijff ende ziel wel vooz syn Schaepkens waghent/
 Hem zal noch Leeuw noch Beir/ noch wreeden Wolf ontjaghen/
 Al zoud hy daer by doot/ by blijven ligghen neer:
 Zoo broom is desen man/ en zoo trouw vooz syn Heer.

Doch

Rood Roosjens Spel.

Doch eenen Herder is/ syn Meester trouwe schuldigh
En moet zijn voor een Schaep/ als voor syn ziel zorghevuldigh:
Eis oge een oudt ghebruyc/ in Is'el over al/
Dat de ghe'en/ die niet wel de Schapen hoeden zal/
Moet tot een penningh toe/ oplegghe en betalen/
Dat vande kudde komt/ verstroyt te loopen dwalen:
Des magh een Herder wel syn Schapen gade slaen:
Nu al dat hy verzuymt/ moet van syn huer af-gaen.

Saul/ Jonathan/ Eliab.

Jonathan.

Ach! oft nu zaghen op/ de Vaders langh verstorven/
Die met haer vromigheyt/ veel voor tghemeen verworven/
Als Iephtha, Gedion, Iosue, en and're meer/
Die upt vyanden kroon/ ontvochten prijs end' eer/
En wat vyandigh was/ van hare palen dreeven/
Ons spraken aldus an/ en quamen antwoord gheven:
Ghy wijven van ghemoedt/ en kind'ren rasch verbloot/
Die uwen vyand breeft/ en zeer ontziet de doot;
Gaet heen wilt on' ghebeent/ byt upt de Graven halen/
Het heeft Assirien trotz/ den hooghmoed konnen dalen/
En 't zal den Philistijn/ wanneer hy't maer aenziet/
Doen vallen ooc den moed/ en maken dat hy vliet.
Wat zonden wy hier op doch zegghen/ Isralijten?
Dien's teghenstand/ dat is/ te hup'len en te krijten.
Wat anders? dan schaemroot/ gaen stille lincken voort/
En doender 't swijghen toe/ niet wetend' tot antwoort:
Och/ hertzeer! dat dus kan de vromigheyt vermind'ren/
En meerder is gheweest/ in Ouders/ als in kind'ren.

Saul.

Ik ontzin heel end' al/ en weet niet wat ic doe/
Het leven dat lief is/ dat maectmen my zoo moe/
Men allen kanten ist/ te klagghen en te kermen/
Eis al/ Heer Koningh wilt u Landen doch beschermen:
Heer Koningh ons verlost/ ghy benter toe ghesfelt/
Te keeren van ons lijf/ het Philisteen's ghewelt.
't Komt al op myn hals aen/ nu 't qualijc komt te slagghen/
En moet al den aenroep/ alleen van 't volc verdragghen.
Nu bind' ic waer te zijn/ dat eenen grooten Prins
t' Ghemeene onghemac moet laden allesins/

C

En

Schyedams

En dat 't ghemack'lyc is/ te zijn slecht' Ingheseten/
Dan hebben al 'tghebied/ en Koningh zijn gheseten:
Vant het ghemeen en zorgt, maer voor syn zelfs alleen,
Daer een Vorst zorg hen moet, voor al dat is ghemeen.
O! kost ic mi myn Kroon/vercrupen en verwalen/
En daer vooz op myn hooft een Herders hoedjen halen/
En vooz te zijn ghedient/ moght Schapen diender zijn/
Zoo hoefd' ic voozder niet/te zorgheu/ als vooz 'tmijn:
Daer ic (helaes!) bezoght moet vooz u allen wesen/
Die my misnoedigh maect/ met klagghen end met wesen.

Eliab.

Heer Koningh u bedart/ bedart u moghend' Voost.

Jonathan.

Myn Vader en myn Heer/ grijpt moedt/ u klagghen schoft/
Zult ghy in rouwe zijn/ en laten den moed vallen?
Zoo ist met ons ghebaen/ en wy verloopen allen.

Saul.

Ja liebe Jonathan, het gaet my alzo na/
Te zien ons ondergange/ en dooghen dese scha.
Dat ic/ dit myn Lichaem/ noch selber zal doorboren/
En laten dooz des hand het leven gaen verloren.

Eliab.

Myn Heer/ hebt doch gheduld/ Heer Koningh/laet u raen/
Bedenct/ hoe qualijc Heer/ het wesen zou ghedaen.

Jonathan.

Alzo niet/ grijpt doch moedt/ en maect u swaert niet bloedigh.
Pij/ tis gheen Koninghs werr/ te wesen dus misnoedigh.

Saul.

Flur Sone/laet my gaen/ en Eliab staet af/
Wp lust myn eyghen Ziel te zenden na het graf.

Jonathan.

Doozwaer/ 'tbetaemt u niet/ noch niemand die magh leven/
Myn hairen staen te bergh/ en al myn leven beven/
Syn selve i bzenghen om/ syn zelfs aendoen bebaet/
Als 'twanckelbaer gheluc/ wat met de voeten staet.

Rood Roosjens Spel.

Is God-verghetenheyd/ end goddeloos wanhopen/
End Gods ghenade staet niet voor den zulken open:
Want op dien blijft den vloet/ tot inder eeuwigheyd/
Daer gheen verghebingh is/ noch troost en word verbeyd;
En laet alzulken schand' in Isrel niet gheschieden/
Zijdt tot u verderff/ end laster van ontflieden.

Saul.

Ja God/ moet desen ramp dus zijn op myn ghebot st!
En zullen wy tot spyt noch worden al ghetrotst
Van eenen Gathsen Beul, vol alle schelmerijent
Ja/ ja/ 'tdeught niet met al/ dat ghy'r zoo laet betijen!

Eliab.

Vertroost u met den Heer/ verdraeght en hebt gheduld;

Jonathan.

Dat ons dit overkomt/ dat is der sonden schuld:
Want t'gheenen daghen heeft Isrel verdriet gheleden
Tot syn onschuldigheyd; dus Vader weest te vreden.

Saul.

Ach! hoe ben ic aldus/ hoe ben ic dus/ o Godt!
Ghy mannen/ 'tis gheen deegh/ ic ben alwaer ic zott.
Du 'tluc my draept de krupn/ en qualijc laet aenschouwen/
Komt twijffelmoebigheyd en wanhop' my voorhouwen/
Wat ic zal hebben rust/ en daer zal zijn wel aen/
Als 'tlichaem is ontzielt/ en 'tleven is verbaen;
En dat de zaeck' met ons zoo verbe is verbloeghen/
Dat daer gheen hulpe is/ die ons zal helpen moghen.

Jonathan.

Heer Vader/ het is wel. Ziet/ dit is myn verstandt/
Dat wy voor het ghebedt/ end een Slacht-offerhandt
Op onse Altaers plac, het bloedt der beesten smoken/
En voor al 'tvolck misdaedt/ aen God verzoeningh zoken.
Om nu wzaeck' aen Goliath te doen/ die God mis-sept/
En ons met groot ghequel swaer op den halse leyt/
Zult ghy doen roepen wt: Wie dat hem weet te vellen/
Dat ghy dien daer voor zult/ tot eenen Loon bestellen/
Dochter tot een Wyf/ met gheid en goed daer by/
En dat syns Daders hant/ zal zijn/ in Isrel by;

E n

En

Schyedams

En zonder twijfel 't zal tot onser heyl ghebieh/
En oft daer al niemand en derff met Eliath streij/
Wp moesten daerom niet/ hier blijdet inde boeght/
Als een verblood ghebiert/ dat door het achterst' zoeght/
Maer kloec en wel ghemoeft/ daer treden wt als leeuwen/
Die ander dieren doen/ verschuyben end verbleuen.

Saul.

W raden is raedzaam/ gaet heren Eliab
Wp al de hondertst' mans/ en laetse haer zelschap
Des' midd'len van behulp/ die Ionathan gaet schaffen/
Doozhouden en ghebieh/ oppens van groote straffen/
Ic wil dat het gheschied/ en dat' mer wel oplet/
Houdt daer/ daer's tot ontfagh/ het koningh'hc Signet.

Eliab.

Ichoom het na / myn Heer / en zalt in't werc gaen legghen.

Jonathan.

Als Vader dan u zyn / dat wp den Heer danczegghen!

Saul.

O jaet! En zoudet niet? komt laet ons binnen tre'en/
En upt ons hertsen grondt/ upt sloeten onse ghewen.

Israeltische Vrouwen.

Na de stem, vanden 79. Psalm.

O Goeden God/ o God/ onse aller Vader/
Die met goedheyt/ ons sijset alle gader/
Die met u goet/ van overriek' ghenaden/
Aen ons bewijst/ u goedheyt en welvaden.

Wilt/ O ghy wijzen God/
Onse dwaes heploose rot
Verzoncken inde zonden/
De vleecken wiffen upt/
En maken als een bruyt
Die supper werd bevonden.

Wp hebben Heer/ door dese kromme weeghen
En schocken gangh/ ghesien u goedheyt teghen/
Wp hebben/ onse doot overvloedigh bliuen/
Den Philisteen op onsen hals gaen slaen:

Den

Rood Roosjes Spel.

Vertoon-
ge van Isra-
lijté die be-
sich zijn met.
Zoen-offer-
handen.

Den Philisteen vol rijd
Die ons rooz 'tquaede castijdt/
En handelt meer dan weder.
Vermaect Meer en versijnt
Zoo zullen wy altyt
D' dancbaer eeren weder.

www.libtool.com

'tRood Roosjen.

M En hoozt aen David wel/ dat God den ghe'en verhooght:
Die ned'rich is en kleyn/ en na gheen hoogheyt pooght:
Men Isai men ziet/ dat Oubers zijn zoeghewoudigh;
Men David wederom/ wat dat syn kind' ren schuldigh;
En aen den snooden Saul, die bulden kan noch dooght/
Werd God-verghetenthyt/ en zelfs verders ghe-doght:
Maer aen syn Ionathan, men viad tot in het leste/
Dat eenen goeden Raed/ street tot 'tghemeene beste.

De derde Handelingh.

Goliath met syn Philisteen.

Den ic na myn ghewoon' booz 't'Legher Sauls tratt/
En daer een daeghden upt/ die strijd' met my Goliatt;
Ic niemand en vernam/ die leven had bekomen/
End hebber anders niet dan een ghesuyt vernomen/
Met grooten Roos en Damp/ die na den Hemel klom/
En over 't'Legher heen/ als een mist-wolcke swom:
Daer aen wierd' ic ghewaer/ hoe datse bezich waren
Met haer Gods-dienst te doen/ en offer van Altaren:
Daer upt dat ic vermoet/ dat dese arme bloen
Krozt's hebben inder zin/ ons eenigh leid te doen.
Van laetse komen upt/ met haer verzoende Goden/
Ic zasse/ Philistijn, de een by d'ander doden.

Saul/ Jonathan.

Saul.

In dien daer niemand komt/ in Isrel/ die heeft 't Hart
Dat hy den Gachsén Reus/ meer ten strijde tart/
En datmen niemand weet/ dat toe zoo goet te preken/

Noch

Schyedams

Noch met gheschencken kan/bewegghen noch verspreken/
Noch niemand niet en is die heeft zoo vele lust/
Dat hy het leven waeght/voor d'alghemeene rust/
Zoo zindt 'theele Heer stract stellen inde Wapen/
En doerupt 't Legher gaen/ in o'd're all' recht'schapen:
Men leyd hier in / doods noot/ en schickelijc ghebaert;
Het moet zyn dat of dat/ oft wesen 'teen of taer.

Jonathan.

Ik volbrengh syn Hooghepds last: Hoe willen d'Israelijten
Die eben-bloode zyn/ van angst en vreesse krijten.
Ach/ ach/ ic schrymer voor/ dat ic 't verbijet moet zien!
O Heer/ wilt d'eeue hulp oft d'ander komen bien!

David,

Zoo wel als ic wel heb bewaert myns Vaders Cudden/
En van een Herder trouw/ noch laten wel beschudden:
Zoo trouw en alzo wel/ ic dese spijse zal
Die my bevolen is/ bewaren voor mis dal/
En leb'ren' inde hand myns broeders/ d'eyghenaren/
Die hier in Sauls Heir vermengt zyn met de Scharen;
En hier in Sauls Heir/ en Sauls Waghen-bozght/
Als ic voor haer nootdrift/ voor Jfrel zyn bezoght/
Op dat de Onbesneen/ ons erf/ noch eyghendommen
Niet zonden met gheweld/ont'eyghenen noch ontkommen.
Dit wil den ingangh zyn/ van't Legher/ daerf een poozt:
Al klaer/ den wegh zal my nu wijsen zeer wel voort.

Jonathan/ Saul/ Eliab/ met het Heir

Israels.

Jonathan.

Ghy matmen/hebt mans hert/ hebt moedt op u gheweeren/
Het Legher blijven laet/ wilt graegh ten stryde keeren.
En magh aldus niet staen/ wy moeten aen den man.

Eliab.

Ach stryden/ stryden/ ach! Ach/ ach/ wat gaen wy an!

Jonathan.

Ghy Volcken het moet zyn/ ic hebbe hooren momp'len/
Dat Goliath van zins is/ ons te overcompelen;
Hy houd nacht ende dagh/ twolt inde waep'nen staen/

En

Rood Roosjes Spel.

En heeftet ghister al/ en al den dagh ghedaen:
Des ic gheen beter raed/ noch middel weet te winnen/
Dan bieden flux het hooft/ op hope van te winnen.

Eliab.

Gheen win-op ist vooz ons: dus swijght daer wy lijt af/
Den grooten Philisteen/ ons vallen zal te straf.

Jonathan.

Den Koningh heeft ghewilt/ en moet soe zoo gheschieden.

Ehab.

Ach/ ach/ wat gaen wy aen/ wy zijn al doode lieden :

Jonathan.

Hebt moed/ wie weet/ oft niet tot onser heyl ghedijdt/
D best doet/ end beveelt de Heere voozt den strijdt.

Goliath/ met t'heir der Philisteen.

Goliath.

Zoo ick et had ghespeld/ zoo komtet nu te slaghen/
Istel is in't gheweir/ en zal het strijden waghen:
En ript u/ noch en roert/ laet my alleen begaen
Tot dat den strijd aengaet/ wilt dan in't hondert slaen..

David/ Eliab.

David.

De Heere Zebaoth/ wilt woeders u ontfermen/
En met den heelen heir/ bewaren en beschermen.

Eliab.

De selve loonet u. En wat jaeght u hier doch/
Daer t'hal en knoken gheld/ dus onghewapent noch:

David.

D hier de weet te doen/ dat ic van onsen Vader
Met spijs ghekomen ben/ vooz uin-lie wy te gader.
Die ic ghelaten heb/ daer wy gheleghert waert.

Eliab.

Ach! daer komt Goliath af/ die ons ten strijd daghbaert.

© aerde/

Schiedams

O eerde! opent u/ laet ons in u vertrecken.
En ghy gheberghten stepl/ valt om/ wilt ons bedecken.

David.

Hoe Zoeder! wat ser gaens/ dat ghy u dus ontstelt!

Eliab.

Ghy zultet wel daer zien/ hoe't hier ons' levens ghest.

Goliath/ Saul/ Jonathan/ David Eliab.

eerste rube rwerde der Philisteen.

Goliath.

Tot wat eynd' zijdt doch/ zecht Iſrel/ uptghetoghen/
Dat ghy niet jeggens my/ derst proeven u vermogheut
Tot wat eynd' / en waer toe gheweiren op het lijf?
Tot wat eynd' / en waerom verijfert aldus stijf?
Du ghy hert' loos ghespys / van harnasch nochte piecken
Gheen handelingh en hebt / noch proeven derst u wiecken.
Ghy hebt wel / dat ghy straf zoudt schijnen van ghelaet /
Een Veder-bosch opt hoofft / maer toont gheen straffe daet:
En 't Lichaem is wel moe' gh / met Slupers omghewonden:
Maer ghy en hebt gheen moed / ghy catten en ghy honden.
Ziet / dit zoo isſer af / ghy Israels ghebroedt /
Ghy kind' ren zonder hert / ghy Liedes zonder moedt /
Ic ben een Philisteen / en ghy zijt Sauls knechten;
Kiest onder u'w-lien een / die hier komt met my vechten:
Indien hy my verslaet / zoo zal den Philistijn /
Werden onderdaen / en uwe Slaven zijn:
Maer zoo ic hem om-brengh / en weet den Bec te beghen /
Zoo zuld'p weder zijn / onse knechten daer-en-teghen.

Saul.

Och Heer / wat Man is dit! wat ontzich'lijker man!
Daer's niemand die daer leeft / die met hem strijden kan.
En is gheen Mensch. Neent! maer een vremd Monster is hier
Dat teghens natuer is ghegroent / aldus asgrijf'lijc!

Eliab.

Wie heeft syn daghen opt / dien Mans ghelijc ghezien?
Ach / ach / wy komen om! Laet ons te rugghe blien.

Jonathan.

Wel isſer niemand niet / van al onse Israëlieten /
Die lust heeft om alleen met desen Mensch te smijten / rad! Daer

Rood Roosjes Spel.

Daer de ghe'en/die hem slaet/ zal hebben tot een loon
Het Koninghlijcke Kind, myn oudste Suster schoon/
En daer en boden noch/ rjchdom om af te leven;
Het vrydom die daer woijt spns Vaders hups ghegheven.

David,

Die desen Philisteen hier met den sweerde slaet/
En weert van Isreïs hals/ des schande en dit quaet/
Zal die alzulcken eer/ alzo ghy zecht/ gheschieden?

Jonathan.

Men zal hem eer wel meer/ dan minder noch aanbieden.

David.

En is niet desen Mensch een Heyden onbesneen/
Een mensche als wy zijn/ van vleesche end van been?
En is het groot Lichaem/ dat stont en opgeblasen
Van overgroote kracht/ loopt pochen ende rasen/
Niet onderworpen me/ als wy/ 'vermoghens Gods?
En kan hy niet van my (by wien hy is een rots)
Wel worden neer-ghelept/ waameer 't is 'Heeren willent.
Ja/ hy kan 't ijs 300 dra/ als een van dese spillen/
Syn leven is 300 veegh/ end syn hooft 300 weec is
Al is het groot en dic/ als 'tonse/ dat's ghewis.
Het stept gheberghte hoogh/ dat upsteect boven allen/
Zal eer/ als 'iniddelbaer/ omstoorten en heendallen.
Wat magh den yd'len Quaes/ die 't Heir des Heeren queld/
En smadelijcken troost/ en lasterlijcken scheld/
Van leunen alzo stijf op syn mensch'lycke krachten/
Daer hy med' is een Mensch/ end is als wy te slachten?

Jonathan?

Als wel een mensch als wy/ mer hy end wy dat scheelt/
Syn lichaem meer sterchept als 'on/ is toegheleert.
Ziet syne leden aen/ en onse wilt aenschouwen/
Let op syn Wapentuyck/ en wilt 'doogh op 't on' houwen/
't Het doet niet niet niet in 't 't scheelt als nacht en dagh.
Dus 't wijght/ een ander mensche niet teghen hem opmigh?

David.

Is hy groot ende sterk/ End groter is end sterker/
Die zal on' hulper zijn/ en zijn on' mede wercker/
End desyn lasten ons gheven in de hand/
Die hem de eer verhoert/ en Isrel doet des schand.

Elia

Schyedams

Eliab.

Maer moepdy u doch by/ ghy opgeblasen Becjen/
Des zaeck u niet en roerb/ houdt daer van toe u becjen;
Ghy Herder onghetrouw/ die van syn Schapen gaet/
En die in't moest gheberght/ hun's weeghs verstopen laet:
Ic heim' u boos heyd wel/ meugtierigh en ver meten/
Die/ van al dat ghebeurt/ het recht verhael wilt weten;
En bent ooc nergens om ghekomen tot on's lien/
Van dat ghy Afsch-cat stout/ het stryden hier zoudt zien.

David.

Wat is daer aen verbeurt/ en ist my niet gheheten
E hooren hoer't hier gaet/ en u te draghen eten?

Eliab.

Ghy Snappertpaet u dew/ en gaet de Schapen doen.

David.

Die dien Maryt leken naemt/ wat zabnen die doch doemt

Jonathan.

Zoo ic u heb ghezeydt: hem's konings Snapper maken/
En hy zal tot vyfheyd en grooten staet gheraken.

David.

Indien de Heere wil/ end Sijn het beghert/
Ic sladen Philisteen/ die Iuda was verheert!

Jonathan.

Des niettrijde Jongdelinghe wilt met den steek tonghen.

Saul.

Ghy smacht/ och liever man/ hy zoudt uel niet slaghen/
En is uwa bling gant se niets

David.

Het heet ghyen mensche ontvol/
Indien's Myn Heer beliest/ ic met hem stryden zal

Saul.

Hoer! ghy hand dat niet doen/ ghy bent te stout en te stout/
Hy is u veel te slem/ en leyd u licht ter neder/
En heeft van kintschepmen/ ghecraft een oodloghe man/
Die scherm-slaghen weet/ en dinnre stekken kan:

Rood Roosjes Spel.

En ghy daer teghen bent maer eenen slechten Herder/
Die gheen Krijghs-oefningh hebt/ en u verstaet niet verder/
Als van t'onnoosel Lam/ en van het Schaepjen slecht/
Daer t'macke hoeden gheidt/ en niet het wild ghehecht.

David.

Doen ic noch op het veld myn Vaders Schapen hoeden/
Quam met kracht en gheweld/ in onse kudde woeden
En Leeuw end eenen Beir/ die k elc een Schaep ontjoegh/
End met des myns hand/ noch doode en versloegh.
En zoo is heb brmaerd/ vooz Leeuw en Beir de kudden/
Zoo zal ic t'Beir Afrels/ vooz Goliath beschudden:
En als den leeuw en beir/ die quamen om een rooff/
Met myns handen slaen/ den stont vermeten Rooff.

Saul.

Doet des myn Kustingh aem En treect o Jonghlingh hem.
De Heere zy met u/ en wil u heyl berlenen.

David.

Neh/ ic en kan niet gaen ghewapent en gheweert:

Saul.

Zoo kondy ooc niet doen/ dat uwen vband deert.

David.

Laet uwen knecht begaen/ hy zal wel waep'nen winnen/
Daer hy zal beter me/ als met de uw' verwinnen.

Goliath.

Hou/ Soeben! Soeben/ hou! Hou! Doort na myn gheluyt:
En hebby niet een Man/ die teghen my komt upt!
Het is een eeuw ghe schand/ die u staet tot verwinten/
Jou/ jou/ ghy hebt gheen hert/ en gaet den Broec beschyten.

David.

O goedertieren God! doch uwen knecht bewaert/
Die nu te werken zoect/ dooz u/ Afrels welbaert.
Men desen goddeloos en Heyden onbesneden/
Die uwen Naem onteert/ en uwen Volcke queld:
Weer/ laet ic weren doch het laster en gheweld
Tot uw's Daems eerlycheit/ end onser allen vreden.

Goliath.

Wel heyl wat wil dit sijt Hier komt een kleine Gijt
Wt t'Legher na my toe: Maar welk Jonck is t'moet
David

Schyedams

David.

D/ Lasteraer verbloet/ berooven van het leven.

Goliath.

Een Lecker trots mijn kracht/ een Herder onbedzeven.
Die strij/ noch stryds-kint kent: Wel! wat ghebeuet my hier?
Ic s' meer by Athasoth/ zal u rampzaligh dier/
Dan Abond noch in 't loock voor eene mugghe stampen:
Ghy Esel teghens my/ ghy wyker met my kampen!
Wegh dwerghien/ loopt wed'rom/ eer dat ic u opschock/
En inde Schapen heul/ voor een Spring-haentjen brock.

David.

Ic ga hier niet van daen/ of ghy zult tot den ooren
In 't bloed my's eyghen zels/ eerst schand'lyc ligghen smoooren.

Goliath.

En ben ic dan een handt/ ghy Schallebijter zeght/
Dat ghy met eenen stoc/ my tot het stryden weckt/
En denct met hout te slaen/ ghelycmen doet de honden?
Dan komt tot my ghy bliegh/ dat ghy moet zyn gheschonden.
Ic zal u strack de Ziel/ doen varen wt den lijf/
En slepen langhs het veld hier voor een rijd verdijfs.

Dvid.

Ghy stout hooghmoedigh mensch/ en Snoeker opgeblazen.
Die op u kracht en macht/ loopt pochen ende rasen/
En teghen my aenkomt/ met Spiet' en Swaert ghelaen/
En als een mugghe meent te grijpen en te slaen.
Ziet/ ic die kom tot u/ hier inden Daem des Heeren/
Diens Legher ghy beschimpt/ wiens Daem ghy gaet onteeren?
Ziet/ Ic die tot u hoorn/ met svingher end met stoc/
En heb tot Rustingh aen/ een's Herders valen roc/
Die zal u/ die daer staet/ zoo trots en baths in 't wapen
Berooven van u Hoofst/ en u Lichaem wanschapen
Hier laten op het veld/ den Dieren tot een aes.
Want heden zijde my/ ghy baths vermeten dwaes
Ghegheven inde hand/ op datmen magh bemercken
Dat Is' rel heeft een God/ die krachtigh is int wercken.
En daer aen werd ghewaer/ dat d' Israeliten Godt
Niet helpt door Spiet' oft Swaerd/ En is d' Heer Zebaoth.

Goliath.

Ma ghy dat/ ghy my staent dat es van daen met dooden/
Dan ic belooft dat/ dat ghy 't ghewalt zult woeden.

David

Rood Roosjens Spel.

David strijdt met Goliath, die hy ontzielt.

Ziet daer verbloecte Ziel/ daer lighdy nu versloeghen:
De Heere zy ghedanct/ die my gaf het vermoeghen.

Eerste Philisteen.

Ons sterckste die is bloot/ ghy Philistenen zucht I

Tweede Philisteen.

Loopt Darnen/ 'tgheld ons lijf/ begheeft u op de vlucht.

Saul.

Op Israëlijten/op/ vervolght haer op haer backen/
Men't steken en aen't slaen/ aen't houwen end aen't hacken:
Brenghet al om dat ghy krijght/ en spaert noch kleyn noch groot/
Het dooden Goliath/ moet mede zyn haer doot.

Israëlytische Vrouwen.

Op de stem: Edel Artisten koen.

Den onsen vbandt wezed
Ons troeste met syn krachten/
En dede aen groot leed
En dwangh met grooter machten/
Quaemt ghy/ Heer/ ons verzachten
Ind' aldermeesten druc/
En liet den vband slachten
Die was ons ongheluc.

End nu wegh is 'tgheluc
Der snooder Philistenen/
Gaen onse zaken wel
In Iuda end dat henen,
Want daer zoo is verscheen
Een vrede wel gherust/
't Gantsch Isrel bupen meenen
dat heeftet na syn lust.

Daer aen dat wy nu zien
Al zyn wy t'eynde raden/
dat ghy/ Heer/ troost konid bien
En in noodt konit te sladen/
Des wy/ die zyn ontladen
Van alle onse smert/
Van des' groot' welbaden
Nu danckbaer zyn met 't hert.

• ij

'tRood

Schiedams

'tRood Roosjen.

Wer woeter meer inzicht/ en trouwer zoogh ghebrazgen
Dooz het ghemeene best/ als Jonathan wel doet!
Waer meerder angst in noot/ als I'cel metter klagen!
En waer 'tvermeten meer als in Goliaths hooghmoet!
En waer is doch in God/ een vaster toe-vertrouwen/
Als onsen David heeft/ die syn vrand ontzielt!
Waer aen bebonden is/ dat die op God betrouwen/
De menschelijke maght/ met syn onmaght vernielt.

'tWerde Tooneel.

Eliab/ Jonathan.

Eliab.

Zal David/ die daer heeft met 'tribbterlijke scrijden
Zoo veel te weegh ghebraght/ tot Israels verblijden
De gaven groot en schoon/ die hem zijn toe-ghezept/
Doe krijghen t'spner tyd/ moeg synen arcebept!

Jonathan.

Maerom en zoud' hy niet! En heeft hy niet verplettet
Der philistenen hooft/ daer 'cloos op was ghezettet!

Eliab.

Ja: Maer ic meende dit/ om dat't een Werder is/
Dat hy gheringh persoon/ nu zoud' loopen mis!

Jonathan.

Maer wat klap is doch dat: en heeft hy't niet ghewonnen/
En meer te weegh ghebraght/ als wy krijghs-lieden kommen!
En waerom den krijghsman meer voordeels als den Slaeff?
Om dat die/ God wouts/ gaet/ in kleedingh net en braeff/
En meerder Meesters is/ in't sluypen ende nuyghen/
Dan teghen 't vrand's Heir in't ijer vroom te krijghen!
Neen. Dat en zal niet zijn: hy/ die ons heeft verlost/
Al zijn behoorlijk goet/ en eere hebben moest.
En waerom noemdy ooc/ een Werder wien broeder/
Daer hy ons allen is/ gheseld tot eenen Woeder/

Net

Rood Roosjens Spel.

Het is my wel bekend/ dat hy zal koningh zijn/
Zet niet te achter dan/ die is u Heer end mijn:
Daer zoo hem heeft de Heer tot eenen Prins verkoren/
Dat wy hem daer voor dan bekenen, Zal behooren.

Jonathan/ Israelysche Vrouwen.

Op/ op/ ghy Wyven/ op/ Op Dochters van Judeen:
Op Jonghers groot en kleyn: Wel op al ghy Hebben:
Gaet David te ghemet/ die syn vyand bestrede,
Met Waep'nen overwon, en braght 'igheemeen' tot vrede.
O! gaet hem doch te met/ den Sone Isay/
Die Isrel heeft verlost/ en Juda maecte by:
En voor hem maect bereyd/ Eer-dichtjens en Lofzanghen/
Daer ghy/tot spier eer/ hem mede zult ontfanghen.
Hy is al op den wegh/ en komt al herwaerts aen/
En heeft des wyands Hoof/ by 'lockigh hair ghelaet,
Tot teyken dat hy is/ Derwinner syn's Wyanden.

Israelysche Vrouwen.

Ons kennis die is kleyn/ en swac syn ons verstande:
W'en zullen 'twaerde loff/ niet konnen spreken wt.

Jonathan.

Wel/ doetet zoo ghy kent: Ik zal hooren oft wat smet:

Israelysche Vrouwen.

Op de stem:

VWilhelmus van Nassauwen, &c.

Vromen wy verheben/
O David jongher Welbt/
Die woeden zult verheben
Met goed'nen en met ghelot:
Want want u Lijf te waghen
Krijght ghy tot eenen loon/
Ghensegh um's levens daghen/
O rijke wy Persoon!

Jona

Ghy weet hier wel van 't loon/ u Denntjen mop te maken;
Maer gatet niet te deegh doen na den eyfch der zaken:
Alleen zoo doghdy op 't verganch' lye gheldt en goet/
Dat menschen feven duert/ en van hem scheyden moet:
En slaet 't Lichaem lye acht/ en let niet op 't lijf-losen;
Dus hebby 't best versinact/ en 't quaetste deel verkosn.
De Cer/ daer 't werc op djaept/ en ooc is 't beste deel/
Is mettet gheldt en goet/ een overgroot verscheel:
Want gheldt end goed dat kan den Mensch hier maer baten/
En zal dat na de doodt/ een ander tot nut laten;
Daer 't onverganch' lye goet/ als Lof/ Pijns ende Cer/
By blijft tot inder doodt/ en wegh-gaet nimmer-meer.
Al slaepet voor een wijl/ in eer-vergheten stonden/
Al wortet over-doodt/ zoo hier en daer bedonden;
Nochtans en zal het niet/ na-laten 't zoet gheuecht
Syn's Meesters iyt den mondt/ te waef men voor de licht/
En latend daer de Souer' des morgghens komt oprysen/
Tot daer sy neder daelt/ al supker-zoet heen bysen.
Ons' Ziele wel verscheydt/ ons' Lichaem wel versterft/
Ons' Weend'ren wel vergaen/ end ons' vleesch wel bederft;
Maer 't yomer lof/ en zal ten Grave niet heenbaren/
En daer bederslye zijn/ ghelyc als and're waren/
Die met's tijd over-gangh/ verdwynen en vergaen:
Maer blijft int witte Wyf/ der langh ghedachten staen.

Israelische Vrouwen.

Doet zalmen David dan alleenlijchen prijsen/
End hem 't ryeck lye gheschenck/ om eer en prijs/ afwijsen!

Jonathan.

Het een hem al zoo wel/ als hem het ander hooit/
Het Loon het teecken is, van syn ghedane vroomt;
En daer aen uptterlyc met voghen is te merken/
Dat hem zulcx is gheschiedt/ voor I'srels heyl te merken:
Syn Cer/ en die bestaet/ in eenen Naem en Faem/
Die lieff te hooren is/ end hem is aenghevaem:
End is een toe-eyg'ningh/ die ons hem staet te schencken/
Tot syns Naems heerlijcheyd, end vromigheys ghedencken:
Dan nademael/ noch lof/ noch heet dancbaerheyt/
Noch 't prijsen met den mondt/ daer d'eer door word verheyt/

Het

Rood Roosjes Spel.

Het tijdelijc Lichaam kan voorten in dit leven/
Wordt ooc het loon daer by/ tot onderhoudt ghegeven/
Dat ziel en lijf te saem/ met tijt ligheden voer/
Gheheijc aen v'ander zij/ de Eerelijc lye groet.

Israëlische Vrouwen.

Wett'lijck' ghehoorzaemheyd, en knechtelijcke vresen,
Zou die niet alzo goet/ als 'theusch eerbieden wesen

Jonathan.

Wel hou/ wat klap is dat? 'tis kinderlyc verstand/
Hier toe de schuld'ghe plicht/ te nemen byder hande/
Diens anp'te dat bestaet/ in will'gh te onderdanen/
Der Princen wettigh recht, en 'cVorken trouw vermanen/
Want of al schoon een Doxt/ is een alzulcken Booff/
Dat hy 'tghemeen verspijt/ en 't Land gheeft tot een rooff/
Zoo is den Onderdaen/ na alle recht en reden/
Gehouden noch dien Doxt/ te zijn/ ghehoorzaem meden.
En nadien datmen nu/ in een ghelijcken graet

Syn Prince vreesen moet/ hy is dan goet of quaet

Wat eer' hoort dan den Prins, die syn vyand bestrede,

Met Waep'nen overwon, en braght 'tghemeens' tot vrede.

Den quaden kannen niet toeschryven eenigh' eer/
Zoo hoozt den goeden dan tot synder eeren meer:

Lof, prijs en danckaerheyt, voor al de groot' weldaden.

Daer mede dat hy heeft den synen gaen ontladen.
Wat ander eer' zoud' zijn? Daer is gheen ander doch/
Als ic daer heb ghezept/ end woort zal zegghen noch/
Men kan gheen beter Eer' een Prince voer toe troben/
Want/ alle eer' bestaet, in prijfen end in loven/
'tBehoozt dan/ dat den Naem van David merd ghespeld/
Dimael in zeker Loff, end lovend' word' ghemelb.

Den prijs die inden mondt, en 'therte is ghelegghen/
Zal syn begane vroomt', al prijfend' schoon voordzegghen/
En boven dien niet hem/ noch worden toeghebeught/
Een alzo grooten Prijs, als wel is syne Deught.

Dit zoo wel met den prijs des loons, als mettet prijfen
Dat hem eer-biedigh is/ en heusheyd zal bewijfen;
En met de Danckaerheyt, die op de weldaet ziet/
Die Is'el is ghebeurt/ en Iuda is gheschiet.

Zal al de heel Ghemeent', het danckaer herte toonen/
En hem, met lof en prijs, bedancken en beloonen?

Dirt

Niet na sijn kleyn persoon/ noch af komst boersch en slecht/
Maer na het vrome stuc dat hy heeft uytgheerecht.

Doorts worden zal belast/ den Wijzen en Poëten

Des daden met de penn' zeer konstigh w't te meten/

Op dat den Naem en Faem, van David onsen Prins.

Niet alleen hy ons blijft, maer blieghet allesins;

End zoo ghedaen magh in tijden onberganck lye;

En daer ooc wat ghe-eert/ voor eeren Seelden danck lye.

Tijdt Vrouwen op den gangh/ en toest doch langher niet/

Die u Verlosser is/ het danckaer herte biet:

Ghedenc't/ die met sijn Ziel/ u zielen quam bewaren/

Dat ghy aen die ghe'en/ Loof noch Prijs, behoort te sparen.

Vertooninge van
d'eerre Davids.

tRood Roosjen.

M Jonathan zoo wordt met handen wel ghetast
Wat eer' den Prins behoort, die sijn Gheemeent' ontlast;

En d'oneer een's Tyrans/ is daer med' aen te sporen:

Want zoo den vromen zal het prysen toe-behooren/

Zoo moet den Snooden dan/ toeballen/ tot een lott/

Verachtigh sijn's Daems/ bloet/ kaster ende spott/

Dat hem den vrecken tijdt/ nu end ten een'ighen daghen.

Dooz' morden en gheschrieff/ ter schande zal na-braghen.

En om dat peder Prins/ de on-eer zoud' antgaen/

Zal hy met ziel en lijf/ t'ghemeene best' voorstaen:

Zoo magh hy in het Dups der lieve langh ghedachten/

Met onsen David gaen/ en vrolijk daer vernachten;

Alwaer den vromen wordt ter eeren toe-ghelept/

Den loffelijcken prijs, voor sijn vromigheyd.

EY N D E

Jobyander Weel

Cherck

Rood Roosjes Spel.
Gheestelijcker-wijse.

*Wat eer den PRINS behoort, die syn wyandt bestrede,
met Waep'nen overwon', en braght 'tghemeent' tot vrede?*

www.libri.kissim

Eier-Eenen.

Den alder princen Prins, aenschoude met me-doghen
Het menschelijc Gheslacht/ te swacken onvermoghen/
Om wederstand te doen/ haer alder-erff vyand;
De loose/boose Slangh/ den Vader vande loghen/
Nam hy tot snuer tijd/ de zake byder hand;
End heeft der zielen Beul/ end Wercker haerder schand
Ghereden inden Schild/ end in onmaght doen komen:
Het was hem derenis/ dat zoo een wreed tyrand
Het Weeld syn's wemens zou veracht' ren en ontvzomen/
En vooz syn erffenis/ toeloggghen het verbomen.
't Mocht oec niet over 'thert/ dat 'twerc van hem ghebracht/
Hem upt 't ghezichte werd ter schande wegh-ghenomen;
Maer dattet 't snuer eer behoorde weer-ghbracht/
Daerom hy tot behoud/ een Christus groot van macht
Den mensch' heeft toeggeschiet/ die zeer wel quam te staden:
Des hooft tot snuer eer/ hem weder toe ghedacht/
Lof, prijs, en danckaerheyd, voor all' de groot' weldaden.

Den vyand/ en die lagh/ den Mensche op de leden
Met helle/en met doodt/ en alle sinrse zeden/
Met schrikelijcke vrees/ en pijnelijc verdziet;
En dat noch 'tquaedste was/ met d'alderhooghst' onvreden.
Daer teghen tot weerstand/ en was int minste niet;
En zonder het ontzet van Christus, 't was gheschiet.
De heele Menschepd lagh al int grond loos verderben:
Maer dees vermogghen Prins, daer in wel bya verzieet/
Den vyand hy ontmaght/ en tred' hem 'tchooft tot scherben;
En gaet den mensch by God/ een Vred' te vooz verwerven;
Daer me doch? met een Swaerd van ijser oft metael?
Heen: Met een wapentingh/ dat alles kan af kerben/
Te weten; 't swaerd des Gheests/ dat beter is als 't stael/
En 't Schild des waer' gheloofs: daer op is gheen verhael;
't welc upt-gebluffet heeft/ de pijlen vanden quaden:
Daerom dat wy hem noch/toe-epg'nen ander-mael/
Lof, prijs end danckaerheyd, voor al de groot' weldaden.

E ij

Wat

M At ooc den hellschen hondt/ het teghendeel des Heeren
 Verstroopt had/ end verboerd/ en hadde gaen onteeren:
 't Is wederom te recht ghekomen/ end ver-eent/
 't Verlossen Christi wist het al te recht te keeren;
 En heeft een meerder recht/ als daer opt was ghemeent/
 Dooz **syn onschuldigh bloed**/ daer boven noch verleent.
 Zoo dat den djoeben nacht/ van kermen ende klagghen
 Een eynde daer dooz nam: En vooz dat is gheweent/
 Ghekomen zyn te hoop/ de yzal'cke blijde daghen.
 't Ghemeente en dat heeft/ na wensch en welbehaghen/
 Een vrede inden gheest/ tot inder eeuwigheyt /
 Die 't glipp'en vanden tijd/ niet schitt' righ zal verjagghen/
 Ghelijc des Werelds Dye/ daer d'onbze binnen leyt/
 Die meer tot moeyten is/ dan tot den vzed' bereyt/
 Daer Christus mede quam/ ter zaligheyt ontladen:
 Des isset recht en bill'ck/ dat hem werd na-ghezejd;
 Lof, prijs end danckaerheyd, voor al de groot' weldaden.

't Beslyt:

H Eeft Christus uwen Prijs, u **Dyns** end u welbaren/
 O menschen/ dus verteert/ die u vrandigh waren!
 Ghebenedict dan wederom/ met Schyedan' **ROOSEN ROOT**.
 Dat ghy aen hem gheen prijs/ noch loff behoort te sparen:
 Maer danckaer hoozt te zyn/ vooz syn weldaden groot.
 Die u den vrede braght/ vpt syn gherusten schoot/
 Die zuld'p nacht en dagh/ in uwe herten vperen:
 Diet/ dat ghy **Os** oft Schaep/ daerom zult slachten doot/
 En op des Altaars plat, zult smoocken 't bloed der Dieren/
 Oft hem ter eeren moet/ aanbieden groen' Lauw'rieren/
 Of Silber ofte Goud/ of Liende van u goet;
 Want al dit past hem niet/ in gheenderley manieren:
 Maer alleen 't danckaer hert, end 't lovend' reyn ghemoet;
 Dat vooz mond' en gheschryft/ hem prijs met stemmen soet.
 Tot syn's Naems eerlijcheyd/ behoort vooz des' ghenaden:
 O menschen! zeght hem dan/ u monden open doet.
 Lof, prijs, end danckaerheyd, voor all' de groot' weldaden.

EYNDE.

*Slecht en recht,
 Job int eerste.*

Lied.

Lied,

www.littonl.com.cn
Op den zin;

Dit is den Mensch schaed'lijcxst, hier in des werelds crijt
En daer hy door gheniet, veel voordeel en profijt.

Op de stem:

Ik die altoos in brand moet leven.

Ghelijck het vper den Mensch is schadigh:
Met het branden aen't lichaem/
En wed'rom is met warmer' weldadigh.
En vooz koude zeer bequaem:
Recht alzo is het schand'lijc winnen
Dat het groot profijt aenbzeught/
Hier mede als een vper te binnen/
Dat schaed'lijcxst den Mensch krenckt.

^{2.}
Eschand'lijc ghewin den Mensch zal gheven:
Tot een voozdeel/ en een baet/
Wellust des vleesch end mack'lijc leven.
Met verweenden hooghen staet:
Maer wat al schandelijcker zaken
Krijghtmen vooz dit schelm' profijt/
Den Naem en Faem komt wegh te raken
En de eer/ die werbmen quijt.

E ij

Ja

Is 't alderbeste onder Sonnen
 Een en goeden Naem en Faem/
 Zoo wordt dan schaed'lijcst weer bevonnen
 Den on-eerelijcken Naem:
 En daer uyt volght/ dat winste schandigh
 Ooc het schadelijcst zijn moet;
 Want het maect de eer' af handigh
 Om 't yzotijrelijcke goet.

Hoe moghen doch de dwase Menschen
 Dan noch wesen aldus zot/
 Dats al haer leven daghe wenschen
 Om het sehandelijc ghenot:
 Daer 't zal/ vooz dat 't hem laet ghehupcken
 't Alderkastelijcste pand
 Kael af schereren/ en g'nap af-snipcken/
 En schand'lijc laet gaen dooz 't Land.

't Slot.

Des is den Mensche/ na ons oordeel/
 't Snaod ghewin/ 't schaed'lijcst van al/
 End tis ooc me wel 't grootste voordeel
 Dat hem hier ghebeuren zal:
 Het schaed hem aen de eene zijden/
 Naem en Faem, end prijs en eer,
 Men't ander eynd (na ons belijden)
 Baret hem 't schand'lijc goetd weer.

Roode Rosen.

*Slecht en recht,
 Lob int eerste.*

ANT.

Rood Roosjens Spel.

A N T W O O R D T

Op den voor-ghestelden Reghel:

Sonder ons Sotkens hier, wie zoud' nu 'tVolk vermaken?

Sots-bier een.

De Reden-rijckers, die het volc te vermaken plegghen
Die hebben der hooft zoo vol wijs hepds ghekreghen/
Datmen/er de Reus by maetjes vol zou npt tappen/
Ja ze bennen zoo wijs/ zoo wijs/ de besucte hangelappen/
Ghelijcke Salomon Davids Seuns oudste Cat/
Die zoo wijs was/ datse 'thair senghde vander gat/
Met louter asse-vijsten/ op een hairt die koud was:
Dat moght by gut wijs hepd verstrecken/ den bras:
Van Rethorica en speult hier me gheen krombeen/
Sy en spreect niet dan klinc-klare wijsfelijcke reen/
Hier van Cer'/ diemen den Prins behoort te gheben/
En daer van 'tgeen dat de mensch meest schaet en baet in dit lebē
Somma sommarum/ tis wijs hepd heel end al/
Daermen eer d'vogh/ dan bli/ of worden zal:
En zoumen wat lachen/ zoo moesten wy aen't kaken/
Zonder ons Sotkens hier, wie zoud' nu 'tVolk vermaken?

Ne Je zou 'tvolc anders vermaken/ als wy Gecken?
Die/ om wat te lachen/ de Sots-kap aentrecken/
En inde handt houwen/ een Wapper met een Marotte/
Om datmen zegghen zou, dat zijn rechtshapen Sorte:
Van/ wy bennen zoo mal niet/ als ons de kap wel staet/
Noch ooc zoo dwaes niet/ als wy houden ons ghelaet.
Wy weten dus jentekens den sot te spelen/
Datmen ons sal krooc/ S'roop/ end lecker Biertjen delen;
En dat wy ons ghezonden Sac vol zullen rapen/
Met den gheconterseptten Sot na te apen:
Maer vooz wy tot betalingh gheben/ boerten en jocken/
En ooc wel Bockens/ zoo d'vogh/ als overjarighe koolstocken:
Maer hy hepter af/ die wat gozts op de tonghe heeft/
En die ooc vooz ons/ als de duivel/ voort kruys beeft;
En dit is al om te lachen/ verstaet de zaken;
Zonder ons Sotkens hier, wie zoud' nu 'tVolk vermaken?

du

Schyëdams

De Reden-Rijckers vol neus-wijse wijshepds beinen/
 Wie zou volc doch anders vermaken kennent
 Wie zoudse nu een quac bulven inder moutwen
 Darfe schateren/ datse van achteren spontwend
 Wel wie anders doch/ dan wy die beinen 300 nieuwbaken/
 Als frontjens/ die jonche kindertjens haaken.
 De ouwe Luydes/ en lust gansch niet te lachen/
 Heur zin is/ te hoehen/te kroehen/ en te rachen:
 Die van passen oud zijn/ zijn dat wijshepds wel half dwaes/
 En 'tis oec med' een volcen/ghelijc onsen Claes:
 De Meppies hebben al te veel metter wijen te doen/
 En de knechtjes metter ghelic/ en gheslic/ en ghezoen:
 En dan noch/ mit houdmen/ Je wilber vooz vechten
 Ghelijc hier outrent veel doen/ de Boeren knechten.
 Zoo dat wy wel zegghen moghen met luyder spraken:
 Zonder ons Sotkens hier, wie zoud' nu 't Volc vermaken?

tSluytertje vande zaec.

Dit hebben die van Haestrecht herde wel gheheten/
 Dat wy van vermakelijcheit zyn vol ghescheten/
 En daerom hebben' ons me gheroepen ter Feest/
 Om hier te vermaken menigh lichtveerdigh Gheest/
 Die meer zins hebben in ons quaedt ghelaet te kijcken/
 Van in het statighe leerende Reden-rijcken.
 En om die malle Ghecken zeer te doen ginne-gappen/
 Wy alle vermakelijcke grilletjes klappen/
 Hier van Fijtjen Floren/ myn zoet speul-meyssen/
 End daer/ van ey-liebe Jantjen/laet ons noch een repssen,
 Oec van het Evangelijtjen upt den Spinroeken/
 En vande Gec/die spys moers kous gingh inde melc brocken:
 Hier toe wy onse propere mongetjes van Schaeps leer/
 Als Ogghels aenzichten trecken/ gins en weer/
 Statet ons dan niet by/ten eynden toe upt te braken.
 Zonder ons Sotkens hier, wie zoud' nu 't Volc vermaken?

EY N D E.

Aen het de lancheyd

Tis zoo wat slechtjes en rechtjes henen.

Job in te eerste.

Kniop

Rood Roosjes Spel.

Knie-werc,

Ofte Ghedicht voor de buxst ghedaen/

www.180001.com.cn

Op den voorghestelden Regel:

VWant begheerlijck eyd, zal reden onderdanigh zijn.

Wier-Cenen.

De bil'cke Reden wijs/ die'r pond wel zal besteden/
En 'menschelijck Gheslacht/ leert een goed leven leden/
En is de reden niet/ die voor komt uyt den mond/
Maer tis een werc en doen/ der waer' gherechtigheden;
Een Richtsnoer om den mensch/ te richten t'aller stonde;
Want doen den goeden God/ 'tbeginzel had ghegronde/
Heest hy syn even-beeld/ in't voorhoofd diep gheschreven
De kennis redelijck, die 'tgroote werelck rondt
Zou tot een Richter zijn/ en zoude Wetten gheven/
Daer 'tonred'ijck ghediert/ zal zoeken na te leven.
Den Mensch die moet hem dan/ daer soe na schicken syn/
Op dat 't'begheerlijck hert/ voor reden bil'ck magh beden/
Want begheerlijckheyd, zal de reden onderdanigh zijn.

De snoo begheerlijckheyd/ het grondsop aller zonden/
Dat menschen leyden doet/ ten leven onghgebonden/
Indien die waer meest res/ van reden die wel doet/
De onghereghelijckheyd des levens werdt ghebonden,
Ghelijck het zandt der Zee in groter overbloet:
Maer nademael dat is/ de reden wijs en byoet
Het alles onderbaen/ 'tzy watter ooc magh wesen/
En dat begheerlijckheyd daer onder buygghen moet:
Laet dan van u/ O mensch! begheerte zyn mispresen/
De reden onderwerpt/ ghelijck wy daer van lesen.
Indien ghy red'ijck zijt gheschapen/ zeght met mijn:
Op zullen nu voorstaen/ de bil'cke Reden besen,
Want begheerlijckheyd, zal de reden onderdanigh zijn.

Schyedams

Belije begheerlijcheyd/ is oorsprongh aller quaden/
 En niet al 's werelbs goet/ is niet wel te verzaen/
 Doch niet te stoppen is met hemel noch met a erdt/
 Maer al wat datter is/ wel in syn balgh sou laden/
 Zoo is de reden ooc/ soo hier vooz is verklaerd/
 Een Deughde die daer is/ met matighepd ghepaerd/
 En een bescheydenheyt/ die't alles kan besnoeren/
 Want als begheerlijcheyd des menschen hert beswaerd/
 Zoet se die wpt 'ghedacht/ en nptet hert te voeren/
 De gierigheden breeck/ en zullen haer niet loeren/
 Zoo zeer heeft se ghewent na matighepd 'taenschijn:
 Des maghmen zegghen wel/ vooz burghers ende boeren/
 Want begheerlijcheyd, zal de reden onderdanigh zijn.

tBesluyten.

Byn Menschen rebelijke gheschapien en gheboren/
 Ghedenct met onse Ioncheyd, hoer datter zal behoren/
 Dat ghy begheerlijc niet vande reden scheid/
 En dat ghy/ die daer zijt/ tot red'lijcheyd verkoren/
 Bent schuldigh/ dat ghy u in alder-billighepd/
 De reden onderwerpt/ alsoo u is ghezeydt/
 Want/ indien reden gaet/ tot uwer heyl ghedien/
 Zoo wilt/ al eer dat u/ begheerlijcheyd verleydt/
 D'zelven richten gantsch na reden t' allen tijen/
 Op dat ghy u zels meucht/ vooz siao begheert beuijen/
 Die ziele en lichaem/ hier doet int leven pijn/
 De reden en die weet begheerte af te sijden/
 Want begheerlijcheyd, zal de reden onderdanigh zijn.

E Y N D E.

Aenſet de Ionckeyd.

J. v. Wack.

1619.

Vijf.

Rood Roosjens Spel.

Vijf vierlingh Bedanckens.

Welboende Overhepd/ die H A E S T R E C H T onbejaerdt/
Met Reden-Rijcken maect/ doozluetigh en vermaerdt.
Daer zal ons domme jeught 300 veel bedanckens halen/
Dat u betwefen Veughd ten vollen zal betaken!

Hoe zal ons grobe stemm'/ op een Hollandschen toon/
Die niet dan plat Schiedamf' te zinghen is ghewoon/
En nopt op and're wijs/ pet onderwond te leeren/
Met een ghemeen gheluyd u kommen doch ver-eeren!

O! of den Iepdsen HEYNS, met 'tAmsterdamsche Hoofd,
Die dicwils hebben wel Apollo zelfs verdoofd/
Du ons ten wel-geball' 300 veel bedanckens zonghen/
Als hun gheleerd verstand/ zinght met verschepte tonghen.

Dan nademael/ dat wy/ niet 300 gheluckigh zijn/
En dat ons Woersch' ghezangh/ moet zelve ten voorszijn;
Zoo zullen wy (om niet te blijven in ghebreken)
Met onse laffe tongh/ u eben-wel Danc spreken.

En hoewel/ dat den mond niet danex ghenoech en zepd/
Werdt daerom niet-min' met 'therte toe ghelepd:
Want tien- werff op een dagh/ wy om u zullen dencken/
En met tien Schalen danex/ van hertsen u beschencken.

Een achtendeel Af scheyds.

Zeer waerde Broederschap, die wy upt liefd' bezochten/
Wy nemen ons Af-scheyd/ tis vooz ons schepdens tijd:
Doe aen u/ die met ons 300 mam'lyc hebt ghebochten/
Ter eeren vanden Prins, een Reden-Rijcken strijd:
Du Hieu altezaem/ den tijd niet langher lijd
Et blijven hier bi u: Wy reysen onser straten.
En of het woord Adieu, ons al vooz 'therte snijd;
Wy konden daerom gheen Adieu te zegghen laten.

Aensiet de Ioncheyd.

J. v. Wael.

Leest voor het beginfel vant Spel, inde stomme Personag.

Voaz Kinderen Sauls:
Leest Heiren Sauls, &c.

www.libtool.com.cn

134

Digitized by Google

www.libtool.com.cn

www.bham.ac.uk

